

Sundheds- og Ældreministeriet

Enhed: AELSAM
Sagsbeh.: DEPBHK
Koordineret med:
Sagsnr.: 1803388
Dok. nr.: 595425
Dato: 30-04-2018

TALEPAPIR

Det talte ord gælder

[Sundheds- og Ældreudvalget, Christiansborg, lokale 1-133,

den 3. maj 2018 kl. 15.30-16.30]

Samrådsspørgsmålene AØ, AÅ, BA og BB er stillet af Kirsten Normann Andersen (SF).

Samrådsspørgsmål AØ:

"Ministeren bedes kommentere undersøgelsen fra FOA blandt de kommunale ældrechefer, der bl.a. viser, at der er store rekrutteringsproblemer på det sociale område, og at sosu-medarbejderne i dag ofte mangler tid til transport mellem plejebesøgene hos de ældre medborgere? Der henvises til artiklen "8 ud af 10 ældrechefer: Det er svært at skaffe uddannet personale" FOA den 13. februar 2018."

Samrådsspørgsmål AÅ:

"Ministeren bedes redegøre for, om Sundheds- og Ældreministeriet, Undervisningsministeriet eller andre ministerier har overblik over konsekvenserne for ældreplejen i kommunerne, ved at sosu-medarbejderne i dag ofte mangler tid til transport mellem plejebesøgene hos de ældre medborgere? I benægtende fald bedes ministeren redegøre for, om regeringen har intentioner om at skabe dette overblik?"

Samrådsspørgsmål BA:

"Ministeren bedes redegøre for, hvordan man kan sikre tilstrækkelig tid til omsorg, pleje og praktisk hjælp til ældre medborgere, der er visiteret til hjemmehjælp, når der i dag ikke er indregnet tilstrækkelig tid til transport i mellem besøgene? Samt om regeringen vil vende problemet med manglede tid med KL, evt. i den kommende kommuneforhandling, så det sikres, at alle borgere visiteret til omsorg, pleje og praktisk hjælp kan få den fornødne hjælp?"

Samrådsspørgsmål BA:

"Ministeren bedes redegøre for, hvilke tiltag regeringen fremadrettet påtænker for at styrke rekrutteringen af sosu-hjælpere og sosu-assistent?"

Tak til spørgeren for invitationen til samrådet her i dag.

Samrådsspørgsmålene omhandler rekrutteringsudfordringerne i ældreplejen og tilrettelæggelsen af arbejdet i hjemmeplejen.

Det er spørgsmål, som optager mig meget, og det er også spørgsmål, som vi har brugt en del tid på at drøfte i de seneste måneder.

Senest havde vi den 17. april 2018 i Folketingssalen en god og konstruktiv drøftelse af rekrutteringsudfordringerne på ældreområdet ved forhandling af F 19. Her bakkede alle partier op om en vedtagelsestekst foreslået af Dansk Folkeparti.

Tilrettelæggelsen af arbejdet i hjemmeplejen og køretiderne har vi også drøftet af flere omgange og senest ved samråd her i udvalget den 27. februar 2018.

Der er i alt stillet fire samrådsspørgsmål, som jeg vil besvare samlet i dag.

I spørgsmål AØ henvises til undersøgelsen fra FOA fra februar i år, hvor 85 pct. af de adspurgte ældrechefer oplyser, at de i nogen eller høj grad oplever udfordringer med at rekruttere uddannet social- og sundhedspersonale.

Denne udfordring underbygges af en rapport fra KL fra 2017, hvor det fremgår, at 73 pct. af kommunerne oplever mangel eller stor mangel på arbejdskraft inden for ældreområdet.

Rekrutteringssituationen i ældreplejen overvåges også løbende af Beskæftigelsesministeriet, der oplyser, at der i 2. halvår af 2017 er omfattende mangel på SOSU-assistenter og sygeplejersker, mens der ikke er rekrutteringsudfordringer i forhold til SOSU-hjælpere.

Det ærgrer mig, at vi oplever betydelige udfordringer med rekruttering på ældreområdet, og jeg vil gerne benytte denne lejlighed til igen at påskønne de mange fantastiske medarbejdere, som vi har i ældreplejen. Det er medarbejdere, som hver dag yder en stor indsats for at skabe en hverdag med nærvær, trykthed og respekt for vores ældre borgere.

Regeringen har blandt andet sammen med Dansk Folkeparti foretaget en række initiativer, der skal gøre det mere attraktivt at arbejde i ældreplejen. Men vi må erkende, at når der er så store rekrutteringsudfordringer på ældreområdet, så er der behov for yderligere handling.

Det er også på den baggrund, at jeg sammen med undervisningsministeren ved forespørgslen den 17. april oplyste, at regeringen vil tage initiativ til at iværksætte en kortlægning af kommuner og regioners problemer med at rekruttere kvalificeret arbejdskraft på ældreområdet.

Vi vil med afsæt i kortlægningen indkalde Folketingets partier til en drøftelse af problemstillingen, så ældre borgere sikres et værdigt og trygt liv med den hjælp og støtte, de hver især har behov for.

Samtidig bør vi huske på, at der i Danmark er tradition for, at løn- og arbejdsvilkår reguleres af arbejdsmarkedets parter gennem kollektive overenskomster. Det skal vi respektere fra regering og Folketing.

Og jeg har også noteret mig, at overenskomstaftalen mellem KL og Forhandlingsfællesskabet fra 28. april inkluderer en rekrutteringspulje på 522 mio. kr., der primært skal prioriteres til social- og sundhedsassistenter og erfarne sygeplejersker.

I samrådsspørgsmål AØ henvises også til den del af FOA's undersøgelse, hvor det fremgår, at en tredjedel af de adspurgte ældrechefer oplyser, at de 'slet ikke' oplever, at der er afsat tilstrækkelig køretid mellem besøgene i hjemmeplejen. Som jeg sagde ved samrådet den 27. februar i år, mener jeg ikke, at det er acceptabelt.

Og den del af svarene virker ærlig talt både bekymrende, men også lidt uforklarlige, da det jo netop er en del af ældrechefernes opgave at sørge for, at medarbejderne har tid til at udføre opgaven og har tid til transport mellem besøgene.

Og det synes jeg, som jeg også tilkendegav ved samrådet i februar, at der bør dykkes mere ned i.

Det fører mig videre til spørgsmål AÅ, hvor der efterspørges et overblik over konsekvenserne ved den manglende tid til transport.

Først og fremmest vil jeg sige, at det følger af serviceloven, at kommunerne har ansvaret for yde den nødvendige hjælp og pleje til borgere, der ikke kan klare sig selv, og vi kommer ikke udenom, at det er en kommunal ledelsesopgave at organisere og tilrettelægge arbejdet i hjemmeplejen.

Det indebærer blandt andet at fastlægge konkrete kørelister for, hvilke borgere der skal have besøg, på hvilket tidspunkt samt hvilke opgaver, der skal løses. Her skal kommunerne tage højde for, at der er tid til, at borgerne får den hjælp, som de har brug for, og at personalet har tid til at køre mellem besøgene.

Mit udgangspunkt er, at kommunerne skal tilrettelægge arbejdet, så medarbejderne har tid til at gennemføre en god og værdig ældrepleje.

Som jeg sagde på samrådet i februar, ville jeg bede mit ministerium gå dialog med KL om en undersøgelse af området, da det jo er kommunerne, som har ansvaret for tilrettelæggelsen og organiseringen af hjemmeplejen.

Der har siden samrådet været dialog med KL. Jeg har selv tidligere i dag haft møde med formanden for KL's Sundheds- og Ældreudvalg Jette Skive, som jo også er rådmand i Aarhus Kommune.

KL vurderer, at hvis der skal gennemføres en undersøgelse, så bør det være en kvalitativ undersøgelse, der kan belyse forskellige modeller i tilrettelæggelsen af arbejdet.

For mig er det afgørende, at kommunerne kan anvende undersøgelsen til efterfølgende at sikre en bedre tilrettelæggelse af besøgene i hjemmeplejen.

Jeg ser det som en forudsætning, at KL deltager i en undersøgelse, som i så høj grad handler om den kommunale opgavetilrettelæggelse.

Vi er nu i gang med at fastlægge undersøgelsens indhold og forventer sammen med KL at invitere i første omgang 6-8 kommuner til undersøgelsen. Når vi er mere på plads med tilrettelæggelsen af undersøgelsen, så vil jeg – som jeg også nævnte på sidste samråd – orientere udvalget.

Sundheds- og Ældreministeriet vil også have en dialog med FOA i forhold til at drøfte de udfordringer, som FOA ser i forhold til tilrettelæggelsen af besøgene i hjemmeplejen.

I samrådsspørgsmål BA spørges til, hvordan man kan sikre værdig pleje, hvis der ikke er tilstrækkelig tid til transport, og om regeringen vil vende spørgsmålet med KL i de kommende økonomiforhandlinger med kommunerne.

For mig som ældreminister er det selvfølgelig helt afgørende, at plejetrængende borgere får den hjælp, de har brug for, og at vores mange dygtige medarbejdere i ældreplejen har gode arbejdsvilkår.

Derfor følger regeringen også ældreområdet tæt, og regeringen har sammen med Dansk Folkeparti prioriteret ældreområdet højt med de seneste tre finanslovsaftaler. Og i aftalen om kommunernes økonomi for 2018 blev der afsat 800 millioner kr. til mere kernevelfærd, herunder for at understøtte kommunernes arbejde med at yde en værdig pleje og omsorg for ældre borgere.

Prioriteringerne af ældreområdet giver kommunerne mulighed for at styrke ældreplejen der, hvor kommunerne finder et behov for det. Jeg er meget tilfreds med at være en del af en regering, som prioriterer ældreområdet højt.

Samtidig bør vi også anerkende, at der netop er rigtig mange hensyn at tage, når man planlægger og tilrettelægger hjemmeplejen. Der kan opstå uforudsete situationer, som kræver ekstra opmærksomhed og ændrer en køreliste, når man arbejder med mennesker.

Her mener jeg, at det er vigtigt, at vi viser kommunerne tillid og respekterer det kommunale selvstyre.

I samrådsspørgsmål BB spørges til, hvilke tiltag regeringen vil tage for at styrke rekrutteringen af SOSU-hjælpere og SOSU-assistentter.

Som nævnt viser Beskæftigelsesministeriets løbende overvågning, at der i 2. halvår af 2017 er omfattende mangel på SOSU-assistentter og sygeplejersker, mens der ikke er rekrutteringsudfordringer i forhold til SOSU-hjælpere.

Regeringen vil nu tage initiativ til at iværksætte en kortlægning af kommuner og regioners problemer med at rekruttere kvalificeret arbejdskraft på ældreområdet. Med afsæt i kortlægningen indkalder vi Folketingets partier til en drøftelse af problemstillingen, så ældre borgere sikres et værdigt og trygt liv med den hjælp og støtte, de hver især har behov for.

For mig er det vigtigt, at vi fra Christiansborg bidrager til at sikre, at der både i dag og i fremtiden vil være tilstrækkeligt social- og sundhedspersonale til at tage sig af vores ældre borgere, og at vores ældre borgere får en værdig pleje og omsorg, som giver dem mulighed for at fortsætte med at leve deres liv, med mest mulig selvbestemmelse og livskvalitet.

Derfor har regeringen og Dansk Folkeparti prioriteret ældreområdet højt. Og derfor tager regeringen nu initiativ til en kortlægning af rekrutteringsudfordringerne på ældreområdet og gennemfører en undersøgelse af tilrettelæggelsen og organiseringen af arbejdet i hjemmeplejen.

Tak for ordet.